

ДЕРЖАВНА МІГРАЦІЙНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

**Контактний інформаційно-аналітичний центр з моніторингу
міграційних процесів**

**ОПЕРАТИВНИЙ ЗВІТ
З МОНІТОРИНГУ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ
(5 – 11 лютого 2016 року)**

Київ 2016

Оперативний звіт підготовлено Контактним інформаційно-аналітичним центром з моніторингу міграційних процесів Державної міграційної служби України.

Контактний інформаційно-аналітичний центр з моніторингу міграційних процесів Державної міграційної служби України створений відповідно до наказу ДМС від 29 травня 2015 року № 64 в рамках виконання рекомендацій, що містяться у п'ятій доповіді ЄК щодо прогресу України у виконанні Плану дій щодо лібералізації ЄС візового режиму.

Контактний інформаційно-аналітичний центр з моніторингу міграційних процесів діє на базі Управління документального забезпечення, роботи зі зверненнями громадян та запитами на інформацію Державної міграційної служби України.

У звіті представлені оперативні (за тиждень) результати спостережень за основними подіями в Україні та світі, з метою здійснення прогнозу розвитку міграційних процесів в Україні.

У звіті використано статистичну інформацію ДМС, Оперативної групи Міжвідомчого координаційного штабу з питань, пов'язаних із соціальним забезпеченням громадян України, які переміщуються з тимчасово окупованої території та районів проведення АТО, звіти СММ ОБСЄ, інформаційні повідомлення Держприкордонслужби, СБУ, Інформаційно-аналітичного центру, ДСНС, агенцій УНІАН та Deutsche Welle, української служби Британської телерадіомовної корпорації, МОМ, Єврокомісії, радіо «Свобода», інформаційного порталу Warsintheworld.

ЗМІСТ

I. ОКРЕМІ ПОКАЗНИКИ МОНІТОРИНГУ МІГРАЦІЙНИХ РИЗИКІВ	2
1.1. Зовнішні показники	2
1.1.1. Соціально-політична ситуація у світі	2
1.1.2. Наявність військових конфліктів та війн у світі	3
1.1.3. Наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних,	5
1.1.4. Основні шляхи постачання нелегальних мігрантів у Світі	6
1.2. Внутрішні показники	8
1.2.1. Наявність в Україні надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних.	8
1.2.2. Події у районах проведення Антитерористичної операції.	8
1.2.3. Кількість внутрішньо переміщених осіб з тимчасово окупованої території України.	10
1.2.4. Зміни в законодавстві	11
II. ВПЛИВ ЗНАЧЕНЬ ОКРЕМИХ ПОКАЗНИКІВ МОНІТОРИНГУ МІГРАЦІЙНИХ РИЗИКІВ НА МІГРАЦІЙНУ СИТУАЦІЮ В УКРАЇНІ..	12
2.1. У сфері внутрішньої міграції.....	12
2.2. У сфері нелегальної (незаконної) міграції.....	13
2.3. У сфері надання притулку.....	15
2.4. У сфері трудової міграції	16

I. ОКРЕМІ ПОКАЗНИКИ МОНІТОРИНГУ МІГРАЦІЙНИХ РИЗИКІВ

1.1. Зовнішні показники

1.1.1. Соціально-політична ситуація у світі

Минулого тижня (5 – 11 лютого) світові події, які мали прямий або опосередкований вплив на міграцію, були такими:

- в суботу, **6 лютого**, у німецькому Дрездені та кількох європейських містах пройшли акції прихильників та противників антиісламського руху Pegida.

В акції очікувалася участь 10-15 тисяч осіб, утім, за оцінками групи Durchgezählt, на акцію прийшли лише від 6 до 8 тисяч людей. Водночас близько 2,5 тисяч людей вийшли у Дрездені на протест проти ісламофобів.

Значно менші за масштабом акції відбулися у Варшаві, Таллінні, Братиславі, Амстердамі, Дубліні та Празі.

Сутичка учасників протесту з поліцією мала місце також в Амстердамі, де на першу акцію руху прийшли лише 200 прихильників Pegida, а поліцейських та противників руху було значно більше;

- рано вранці в суботу, **6 лютого**, потужний землетрус магнітудою 6,4 бали стався на півдні Тайваню.

В одному з великих міст Тайваню - Тайнані, де проживає близько 2 мільйонів осіб, обвалилося кілька будинків. За попередніми даними загинуло щонайменше 94 особи та ще 155 отримали поранення.

Острів знаходиться в сейсмічно активному регіоні й часто переживає землетруси. Останній землетрус стався там у 1999 році: його магнітуда склала 7,6. Жертвами стихії стали понад 2,3 тисяч осіб;

- **7 лютого** Північна Корея запустила ракету дальнього радіусу дії. Інформацію про запуск підтвердили і в канцелярії прем'єр-міністра Японії Сіндзо Абе.

В кінці січня Північна Корея повідомила ООН про намір до 25 лютого запустити власний супутник. Офіційно оголошено, що це має послужити розвитку північнокорейської ракетної техніки дальньої дії.

У відповідь на ці дії Сенат США більшістю голосів затвердив проект закону про нові санкції щодо КНДР.

Законопроект «Реалізація санкцій проти уряду Північної Кореї» передбачає розслідування і введення санкцій стосовно тих, хто надає підтримку імпорту в КНДР технологій, пов'язаних із зброєю масового ураження, сприяє порушенню прав людини, відмиванню грошей в підтримці влади країни і виробництві контрафактних товарів.

Очікується, що президент США Барак Обама найближчим часом поставить свій підпис під законопроектом;

- в Колумбії вірус Зіка виявлений вже у 25 645 осіб, з них 3 177 становлять вагітні жінки. За прогнозами Президента Колумбії в кінцевому рахунку може бути 600 тисяч таких випадків.

Також повідомляється, що в країні в результаті може бути зареєстровано близько 1 тисячі випадків синдрому Гійена-Барре - рідкісного важкого

захворювання, яке може призвести до паралічу і яке влада деяких країні пов'язує з лихоманкою Зіка.

Вірус Зіка небезпечний виникненням мікроцефалії у новонароджених. Від лихоманки Зіка в Колумбії вже померли три людини.

Найбільша концентрація заражених спостерігається в провінції Північний Сантандер, де їх близько 5 тисяч. При тому там живуть 31% інфікованих вагітних жінок;

- Саудівська Аравія відправить наземні війська в Сирію для посилення боротьби з бойовиками «ІДІЛ». Це рішення названо «остаточним і безповоротним»;

- **11 лютого** міжнародна група підтримки Сирії погодила текст фінальної заяви на переговорах у Мюнхені.

Міністр закордонних справ ФРН Франк - Вальтер Штайнмайер розповів, що сформований Міжнародною групою підтримки Сирії документ передбачає розширення координації військових дій, які ведуть в Сирії Москва і Вашингтон.

Крім того, передбачається, що протягом тижня настане режим перемир'я між урядовими військами і опозицією. Терористів дана міра не стосується.

Держсекретар США Джон Керрі зазначив, що тепер сторони конфлікту повинні на ділі показати виконання даних зобов'язань.

1.1.2. Наявність військових конфліктів та війн у світі

Станом на 11.02.2016 конфліктні ситуації та війни обліковуються орієнтовно у 66 країнах світу та окремих регіонах, у тому числі: у Африці – 28, в Азії – 16, в Європі – 9, у Південній Америці – 4, у Північній Америці – 1 та на Близькому Сході – 8.

Гарячі ситуації спостерігаються у 26 країнах та окремих територіях, в тому числі:

- в Африці – у 13 країнах:

ДР Конго, Малі, Судан, Сомалі і Туніс – війна проти терористичних угруповань;

Єгипет, Камерун і Нігерія – війна проти ісламістських бойовиків;

Бурунді, Лівія, Південний Судан і Мозамбік – громадянська війна;

ЦАР – сутички між мусульманами і християнами;

- в Азії – у 4 країнах:

Афганістан, Пакистан і Філіппіни – війна проти ісламістських бойовиків;

Бірма – війна проти повстанських груп;

- в Європі – у 2 країнах:

Росія – бойові дії проти ісламістських бойовиків у Чечні та Дагестані;

Україна – війна проти терористичних угруповань;

- у Південній Америці – у 1 країні:

Колумбія – війна проти терористичних угруповань;

- у Північній Америці – у 1 країні:

Мексика – війна проти наркокартелів;

- на Близькому Сході – у 5 країнах:

Ірак, Ізраїль, Ємен – війна проти ісламістських бойовиків;

Туреччина – війна проти терористичного угруповання;

Сирія – громадянська війна.

Найбільший резонанс впродовж останнього тижня отримали такі події:

Ірак – у середу, 10 лютого, іракські сили безпеки заявили, що спільно із силами коаліції США відновили повний контроль над містом Рамаді після остаточного звільнення його околиць від бойовиків «ІДІЛ».

Дорога, що зв'язує Рамаді із столицею Багдадом також повернута під контроль місцевого уряду.

Попри зазначене, представниками коаліції США стверджується, що, незважаючи на звільнення, в місті залишилася «незліченна кількість» саморобних вибухових пристроїв, які були залишені бойовиками «ІДІЛ», і тому загроза нападів залишається високою.

ДР Конго – 29 чоловік в ДР Конго загинули в зіткненнях між повстанцями із «Демократичних сил визволення Руанди» (FDLR) і місцевими озброєними групами «маї-маї». Про ці події стало відомо 7 лютого.

Події проходили в районі міста Луберо, що розташовано неподалік від кордону з Угандою.

В боях загинуло 25 повстанців FDLR і 4 члени груп «маї-маї».

Пакистан – щонайменше 9 осіб було вбито і більше 40 поранено в результаті потужного вибуху, який стався в суботу, 6 лютого, на одній з площ міста Кветта (760 тис. населення), адміністративного центру провінції Белуджистан.

Відповідальність за напад взяло на себе терористичне угруповання «Техрік-і-Талібан Пакистан» (ТТР).

Сила вибуху була спрямована на колону військових Прикордонного корпусу, залишивши 3-х співробітників служби безпеки убитими і більше 40 осіб – пораненими, в тому числі 3 поліцейських.

Нігерія – у вівторок, 9 лютого, дві смертниці підірвали себе в північно-східній Нігерії у таборі біженців, в результаті чого загинуло щонайменше 56 осіб. Третя жінка-смертник була заарештована і дала свідчення про інші заплановані вибухи.

Ще 78 осіб перебувають на лікуванні після вибухів.

Вибухи сталися в стані перебування 50 000 біженців, які змушені були покинути свої будинки в результаті терористичних дій ісламістського угруповання «Боко Харам».

Сомалі – сомалійські урядові війська за підтримки миротворців Африканського союзу в суботу, 6 лютого, відбили ключовий порт Мірка у бойовиків ісламістського угруповання «Аль-Шабааб», які захопили його напередодні.

В ході зіткнень загинуло кілька бойовиків «Аль-Шабааб» і один сомалійський солдат.

Сирія – «ІДІЛ» взяла на себе відповідальність за теракт в поліцейському клубі Дамаска, який стався у вівторок, 9 лютого, в якому загинуло щонайменше 9 осіб та ще 20 поранені.

Напад стався в районі Масакен Барзе на північному сході Дамаска. За повідомленнями усі загиблі були поліцейськими.

Туреччина – щонайменше 9 мирних жителів і 16 бойовиків Курдської робочої партії (КРП) були вбиті турецькими силами безпеки бойових на південному сході Туреччини впродовж 7-8 лютого.

Насильство бушувало в регіоні з моменту розриву мирних переговорів у липні минулого року, спрямованих на припинення 30-літнього заколоту КРП.

Найзапекліші зіткнення відбулися в місті Джізре і районі Сур міста Діярбакир, найбільшого міста регіону, де сили безпеки ввели 24-годинний комендантську годину.

Десять з 16 повстанців, які загинули в неділю були в Джізре і шість були в Сур. Загальне число загиблих бойовиків впродовж 2-х останніх місяців (з грудня 2015 року) оцінюється військовими Туреччини у 749 осіб.

Філіппіни – філіппінські військові заявили про захоплення високопоставленого лідера Ісламського Руху Свободи Bangsamoro (BIFM) Хасана Індама, відомого під псевдонімом Абу Хазам, заступника голови внутрішніх справ і командира 4-го відділу його збройного крила, який був арештований в своєму притулку в селі Каланганан, на захід від міста Котабатто. Його син, Алі Індал, який також є членом BIFM, був убитий під час опору арешту.

При цьому Індал уже оголошувався філіппінськими військовими мертвим ще на початку 2014 року.

1.1.3. Наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, в країнах, що мають спільні з Україною кордони

Республіка Білорусь

За повідомленнями Міністерства надзвичайних ситуацій Республіки Білорусь, надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, впродовж минулого тижня у районах, що межують з кордонами України, не зафіксовано.

Разом з тим, Білорусь розпочала масштабні військові навчання з ракетними військами і артилерією збройних сил на кордоні з Україною.

Згідно з планом підготовки ракетних військ та артилерії в навчальному році з 3 по 5 лютого в білоруському Поліссі під керівництвом начальника ракетних військ і артилерії збройних сил проводиться командно-штабне навчання з ракетними військами й артилерією збройних сил.

До участі залучаються військові частини і підрозділи комплексів тактичних ракет «Точка-У», реактивних систем залпового вогню «Смерч», «Ураган» і «Белград», артилерійські дивізіони, озброєні далекобійними гарматами МСТА-Б. Загалом у навчаннях буде задіяно до 270 одиниць техніки і більш як 800 осіб.

Республіка Молдова

Впродовж останнього тижня за даними Служби цивільного захисту і надзвичайних ситуацій Молдови наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

Російська Федерація

У регіонах, що межують з Україною за повідомленнями МНС Російської Федерації наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

Республіка Польща

У регіонах Польщі, які межують з Україною, впродовж останнього тижня наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

Румунія

У регіонах Румунії, які межують з Україною, впродовж останнього тижня наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

Разом з тим, Національна ліберальна партія Румунії президента Клауса Йоханніса, заявила про те, що приєднання Молдови має стати головним пріоритетом зовнішньої політики країни і це має об'єднати всі політичні сили.

Згідно з положеннями стратегії, Румунія буде підтримувати євроінтеграційні прагнення Молдови.

Проте у документі також йдеться про створення спільного з Молдовою медіапростору, просування румунської мови і культури через підтримку румунського радіо і телебачення у Кишиневі.

Також у плані передбачається збільшення підтримки православної митрополії Бессарабії, розвиток програм у галузі середньої та вищої освіти, спрощення отримання румунського громадянства для колишніх румунських громадян Молдови і їх нащадків.

Планується розвиток спільної транспортної інфраструктури. Окрім того, йдеться у плані також про об'єднання фінансових і банківських систем обох країн.

Словацька Республіка

У регіонах Словацької Республіки, які межують з Україною, впродовж останнього тижня наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

Угорщина

У регіонах Угорщини, які межують з Україною, впродовж останнього тижня наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

1.1.4. Основні шляхи постачання нелегальних мігрантів у Світі

За даними Міжнародної організації з міграції, станом на середину лютого 2016 року до Європи морем прибули близько 84 320 мігрантів, з яких до Італії – 5 987 і до Греції – 78 333.

З початку 2016 року, станом на 27 січня, при спробі перетнути Середземне море у напрямку Європи загинули 410 осіб.

Мета мігрантів, що прибувають до Європи залишається незмінною – отримання статусу біженця та соціальних пільг у Великобританії, Німеччині, Швеції, Франції, Норвегії та інших розвинених країнах ЄС.

Основними маршрутами проникнення нелегальних мігрантів з країн Північної Африки та Близького Сходу до ЄС через є такими:

1) **«Східний маршрут»:** Україна та/або Румунія – Словачія та/або Угорщина – Австрія – Німеччина;

2) **«Східний Середземноморський маршрут»:** через Середземне море та/або через Турцію до Греції – Македонія – Сербія – Словачія та/або Угорщина – Австрія – Німеччина;

3) **«Західний Балканський маршрут»:** Греція – Албанія – Чорногорія та/або Сербія – Хорватія – Словенія та/або Угорщина – Австрія – Німеччина;

4) **«Центральний Середземноморський маршрут»:** через Середземне та Іонічне моря до Італії – Франція – Великобританія;

5) **«Маршрут Апулія та Калабрія»:** через Середземне море та/або через Турцію до Греції- через Середземне море до Італії – Франція – Великобританія;

6) **«Західний Середземноморський маршрут»:** через Середземне море до Іспанії – Франція – Великобританія;

7) **«Західний Африканський маршрут»:** по Атлантичному океану до Канарських іспанських островів;

8) **«Північний маршрут»:** Росія – Норвегія.

З метою зупинення навали мігрантів Турецькі робітники почали будівництво в Сирії таборів для тисяч біженців, які намагаються потрапити до Туреччини.

Таким способом турецька влада має намір припинити потік біженців, який йде через їхні кордони.

Минулого тижня близько 35 тисяч біженців з сирійського Алеппо, де урядові війська почали наступ, намагалися потрапити на територію Туреччини в прикордонному районі Кіліс. Проте Туреччина закрила кордон для них, незважаючи на заклики ЄС дозволити біженцям його перетнути.

У Туреччині вже знайшли притулок понад 2,5 млн сирійців, які втікають від війни.

Багато потім вирушили далі в Європу, де вони сподіваються отримати статус біженця. Сирійці становлять більшу частину із понад мільйона біженців, які нелегально опинилися в Європі торік.

З міста Алеппо, яке в даний час бомбардують війська сирійського президента Башара Асада за підтримки російської авіації, рятуючи свої життя, до турецького кордону прибули 15 тис. осіб.

Через активізацію військових дій в Сирії з провінції Алеппо в напрямку кордону з Туреччиною рухаються ще від 60 до 70 тис. мігрантів.

В той же час в Європі не вщухають прояви насильства з боку місцевих жителів по відношенню до мігрантів з країн Африки та Близького Сходу, які прибувають до країн Європи у пошуках притулку.

Так, у **Празі** близько 20 невідомих увірвалися до центру допомоги біженцям та кинули пляшки із запалювальною сумішшю. В результаті нападу було поранено одну особу.

Наразі неясно хто влаштував напад, поліція проводить розслідування.

Напад стався 6 лютого, за кілька годин після того, як тисячі людей провели акцію протесту в столиці Чехії проти мусульман та імміграції.

6 лютого в столиці **Чехії** противники імміграції та їхні опоненти закидали один одного порожніми пляшками і феєрверками, поліції довелося розводити два табору протестувальників - близько 1 500 прихильників і 400 супротивників Pegida.

Органи місцевого самоврядування на Заході **Польщі** мають намір зміцнити контроль на кордоні держави для запобігання можливим випадкам його нелегального перетину.

На польсько-німецькому кордоні збільшиться кількість патрулів, також буде укріплено співпрацю з німецькими службами у сфері обміну інформацією.

Заходи зі зміцнення контролю на кордоні зумовлені великою кількістю біженців і мігрантів, що прибувають до Німеччини.

На її території, поблизу польсько-німецького кордону знаходиться табір, в якому живуть близько 600 біженців.

У ніч на суботу до **Латвії** прибули перші біженці, які розподіляються країнами Євросоюзу в рамках спеціальної програми.

Одна з прибулих родин із Сирії, друга з Еритреї. Раніше вони знаходилися в таборах у Греції, в їх складі - двоє дітей дошкільного віку.

Процес переміщення біженців тривав кілька місяців. Остання співбесіда з сім'ями біженців пройшла позавчора. Їм було задано питання, чи вони готові їхати до Латвії. Обидві сім'ї ще раз підтвердили своє бажання.

Раніше повідомлялося, що протягом двох років Латвія готова прийняти з Греції та Італії 531 претендента на отримання притулку.

1.2. Внутрішні показники

1.2.1. Наявність в Україні надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних.

Згідно з офіційною інформацією, розміщеною на офіційному інформаційному порталі Державної служби з надзвичайних ситуацій України надзвичайних, подій, які б призвели до можливого переселення людей протягом 5 – 11 лютого на території України не зафіксовано.

1.2.2. Події у районах проведення Антитерористичної операції.

Протягом звітного тижня (5 – 11 лютого) обстановка в зоні АТО продовжила ускладнюватися. Незаконні збройні формування окремих районів Донецької та Луганської областей (далі – НЗФ), використовуючи БМП, великокаліберні кулемети, гранатомети, стрілецьку зброю, а також заборонені Мінськими угодами 82-мм та 120-мм міномети, **385** разів порушили умови режиму припинення вогню, що на 3 % більше показника минулого тижня.

Внаслідок бойових дій загинув 1 український військовослужбовець та 18 – отримали поранення.

Мал. 1 – Мапа АТО станом на 00 годин 12.02.2016

Наразі уздовж лінії зіткнення триває «снайперська війна», а на ключових вузлах оборони сили АТО активно ведуть вогонь у відповідь.

За інформацією, яку 9 лютого журналістам повідомив Голова Служби безпеки України Грицак В. наразі в заручниках в НЗФ залишаються близько 130 українців.

У зв'язку із залученням до збройних формувань 1 та 2 АК колишніх засуджених, **продовжує погіршуватись криміногенна обстановка** на тимчасово окупованих територіях Сходу України.

Також **ускладнюється санітарно-епідеміологічна ситуація та зростає рівень смертності.**

Внаслідок неспроможності командуванням російських окупаційних військ і т.зв. влади Донбасу забезпечити необхідною медичною допомогою дедалі більше бойовиків помирають від хвороб через нестачу медикаментів.

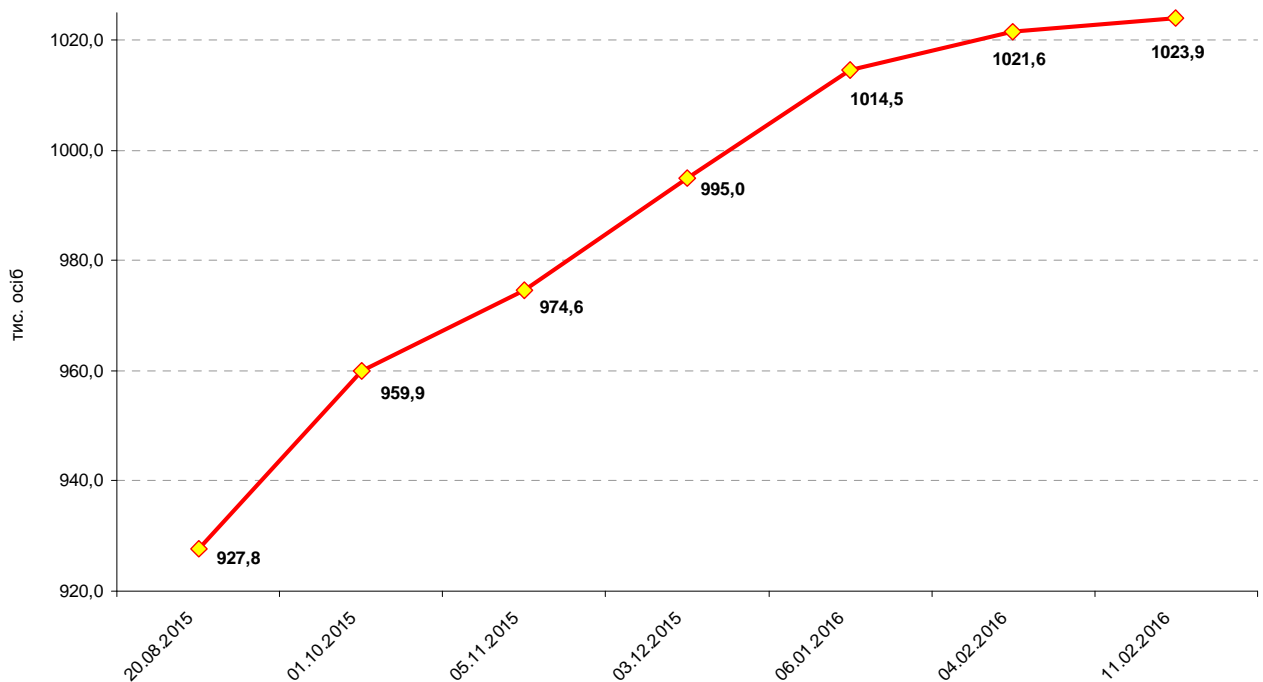
Наразі підтверджуються випадки смерті на тимчасово окупованих територіях понад 50 військовослужбовців Збройних Сил Російської Федерації під час сезонного загострення захворювань.

1.2.3. Кількість внутрішньо переміщених осіб з тимчасово окупованої території України.

Згідно з оперативною інформацією Міжвідомчого координаційного штабу з питань соціального забезпечення громадян України, які переміщуються з районів проведення антитерористичної операції та тимчасово окупованої території, у період 5 – 11 лютого кількість тимчасово розміщених громадян України, які переміщені з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції, збільшилася на 2,4 тис. осіб (0,2 %). Із загальної кількості вказаних осіб 99,4 % – переселенці з Донецької та Луганської областей.

Станом на 11.02.2016 з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції до інших регіонів загалом переселено 1 023,9 тис. осіб (625,7 тис. сімей), у тому числі:

- з Донецької і Луганської областей – 1 002,1 тис. осіб;
- з АР Крим і міста Севастополь – 21,8 тис. осіб.

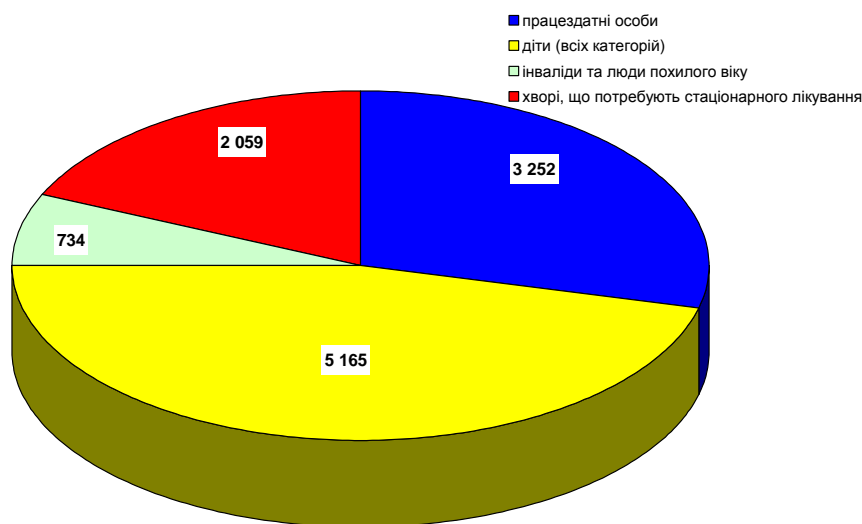
Мал. 2 – Кількість переселених осіб з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції до інших регіонів за наростаючим підсумком.

Найбільші потоки внутрішнього переміщення осіб з районів проведення АТО спрямовані у східні та центральні регіони України (Луганська, Харківська, Донецька, Дніпропетровська, Запорізька області та м. Київ).

Мал. 3 – Розподіл внутрішньо переміщених осіб за регіонами переселення.

За інформацією ДСНС України місцевими органами виконавчої влади на даний час визначено 657 об'єктів різної форми власності, в яких можливе розміщення 11,2 тис. внутрішньо переміщених осіб.

Мал. 4 – Можливості розміщення внутрішньо переміщених осіб за категоріями (осіб).

1.2.4. Зміни в законодавстві

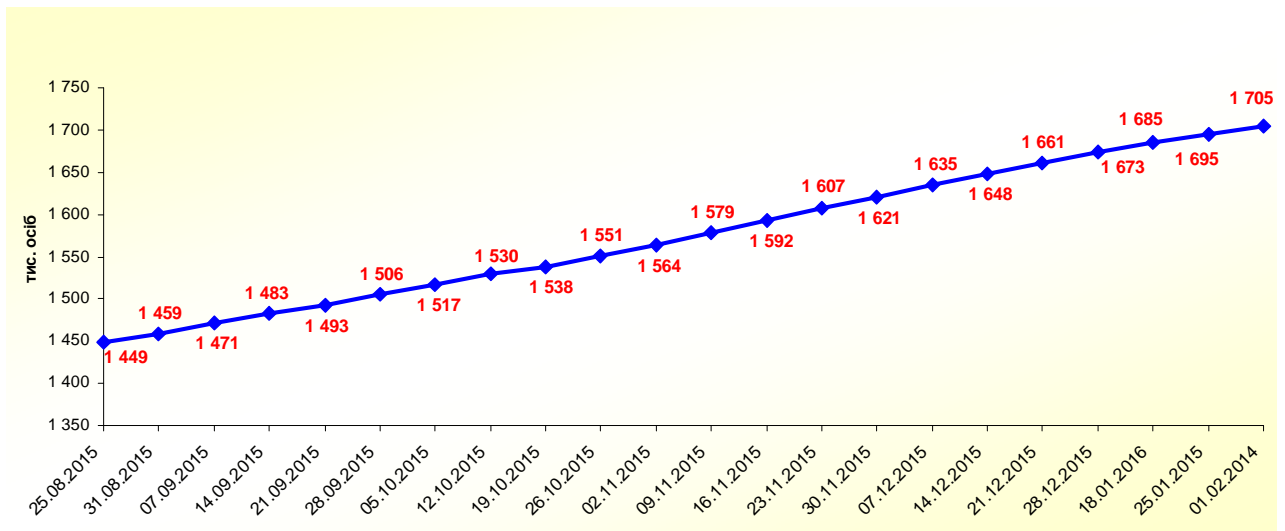
Впродовж останнього тижня зміни у законодавстві, що стосуються сфер міграції, та які можуть вплинути на сфери міграції, не відбувалися.

II. ВПЛИВ ЗНАЧЕНЬ ОКРЕМИХ ПОКАЗНИКІВ МОНІТОРИНГУ МІГРАЦІЙНИХ РИЗИКІВ НА МІГРАЦІЙНУ СИТУАЦІЮ В УКРАЇНІ

2.1. У сфері внутрішньої міграції

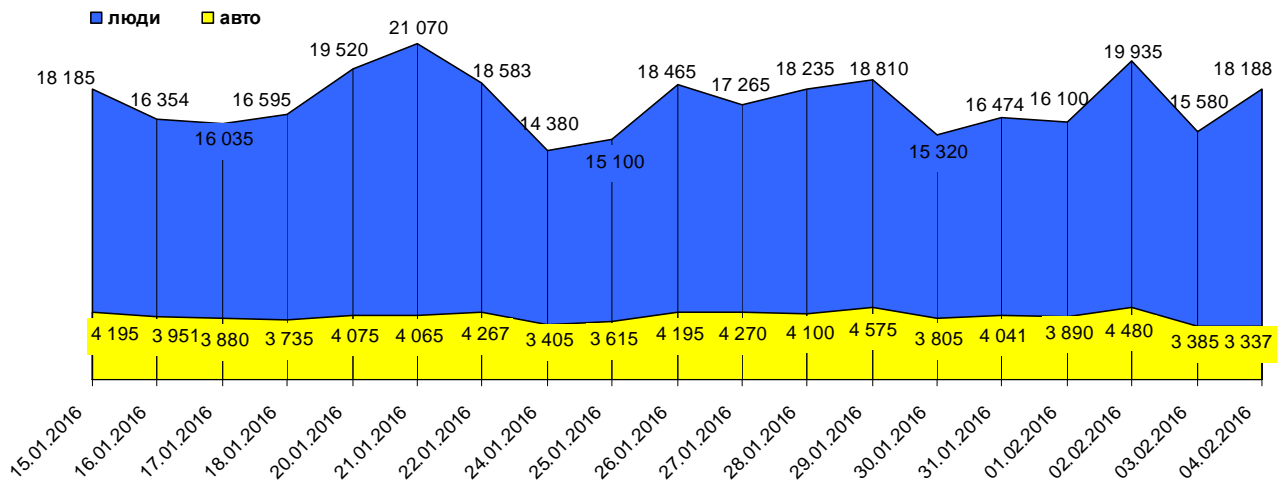
Ризик посилення обсягів внутрішньої міграції населення з тимчасово окупованої території України та районів проведення АТО.

Згідно з інформацією Міністерства соціальної політики України станом на 8 лютого структурними підрозділів соціального захисту населення обласних та Київської міської державних адміністрацій відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 № 509 «Про облік внутрішньо переміщених осіб» взято на облік 1 714,6 тис. переселенців (1 354,8 тис. сімей) з зони проведення АТО і Криму.

Мал. 5 – Кількість зареєстрованих внутрішньо переміщених осіб станом на 08.02.2016.

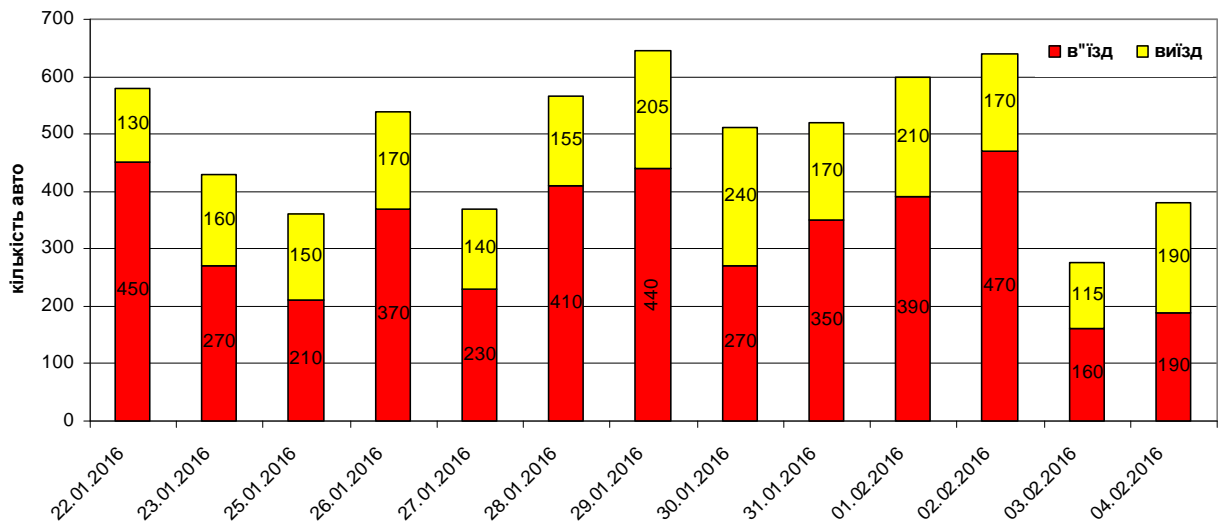
За інформацією Державної прикордонної служби України (далі – ДПСУ), протягом звітного тижня зменшився пасажиро-транспортний потік на контрольних пунктах в'їзду-виїзду на лінії розмежування в зоні проведення антитерористичної операції на сході України (далі – КПВВ).

Мал. 6 – Пасажиро-транспортний потік в контрольних пунктах в'їзду-виїзду на лінії розмежування в зоні проведення АТО.

Відповідно до рішення штабу АТО з 03.02.2016 через КПВВ «Зайцеве» тимчасово призупинені пропускні операції. Це пов'язано з регулярними обстрілами прилеглої території з боку НЗФ та загрозою для життя і здоров'я мирних жителів, які перетинають лінію розмежування. За інформацією ДПСУ, роботу КПВВ буде відновлено лише після стабілізації ситуації.

На тлі зменшення пасажиро-транспортного потоку на КПВВ, протягом тижня також дещо зменшилися черги на пунктах в'їзду-виїзду.

Мал. 7 – Кількість транспортних засобів, які очікували у контрольних пунктах в'їзду-виїзду на оформлення для перетину лінії розмежування.

10 лютого на відстані близько 600 метрів від контрольного пункту «Мар'їнка» підірвався на вибуховому пристрої цивільний мікроавтобус «Фольксваген», в якому перебували 5 осіб. Автомобіль знаходився на тимчасово окупованій території у черзі машин, що прямували в напрямку підконтрольної Україні території. Водій автівки виїхав на узбіччя, нехтуючи знаки, що попереджали про мінну небезпеку. Внаслідок вибуху троє загинули на місці і ще одна людина померла по дорозі до лікарні.

Зважаючи на складний соціально-економічний стан на Кримському півострові та у окремих районах Донецької та Луганської областей протягом звітного тижня зберігся насторожуючий рівень ризику збільшення обсягів внутрішньої міграції.

2.2. У сфері нелегальної (незаконної) міграції

Ризик збільшення фактів незаконного проникнення іноземців та ОБГ на територію України.

Із запровадженням країнами ЄС жорстких заходів реагування на факти незаконної міграції, південні та західні регіони України, аналогічно до Угорщини, Македонії, Сербії, Італії, Хорватії та Греції можуть стати транзитними пунктами для нелегалів на шляху до розвинених країн ЄС.

З настанням холодної пори року чисельність бажаючих потрапити до держав-членів ЄС значно скорочується.

У той же час Державною прикордонною службою України та іншими правоохоронними органами продовжують фіксуватися випадки незаконних спроб перетину кордону невеликими групами мігрантів, які намагаються потрапити до держав – членів ЄС.

Зокрема, 10 лютого, на Закарпатті майже опівночі прикордонники Мукачівського загону виявили групу невідомих осіб. Їх помітили на ділянці відділу «Велика Паладь» за допомогою технічних засобів, які використовуються в охороні кордону.

Невдовзі прикордонники спинили 5 невідомих, серед яких був один чоловік, дві жінки та двоє неповнолітніх. До кордону вони не дійшли 500 метрів. Документів при собі дані громадяни не мали, проте назвалися громадянами Афганістану. З їх слів вони планували потрапити в країни ЄС для покращення своїх умов проживання.

Завдяки інформації, що надійшла від прикордонників Словаччини, охоронці кордону затримали порушника на ділянці відділу «Великий Березний» Чопського загону. Правоохоронці сусідньої країни повідомили прикордонників про те, що їхні камери спостереження зафіксували правопорушника, який прямує в бік українського кордону. В результаті за деякий час на вказаному напрямку дійсно було виявлено невідому особу яка, побачивши прикордонників, намагалася втекти назад до Словаччини. Прикордонники змушені були здійснити попереджувальні постріли вгору. Документів, які посвідчують особу, у затриманого чоловіка при собі не було. З його слів стало відомо, що він є громадянином Росії.

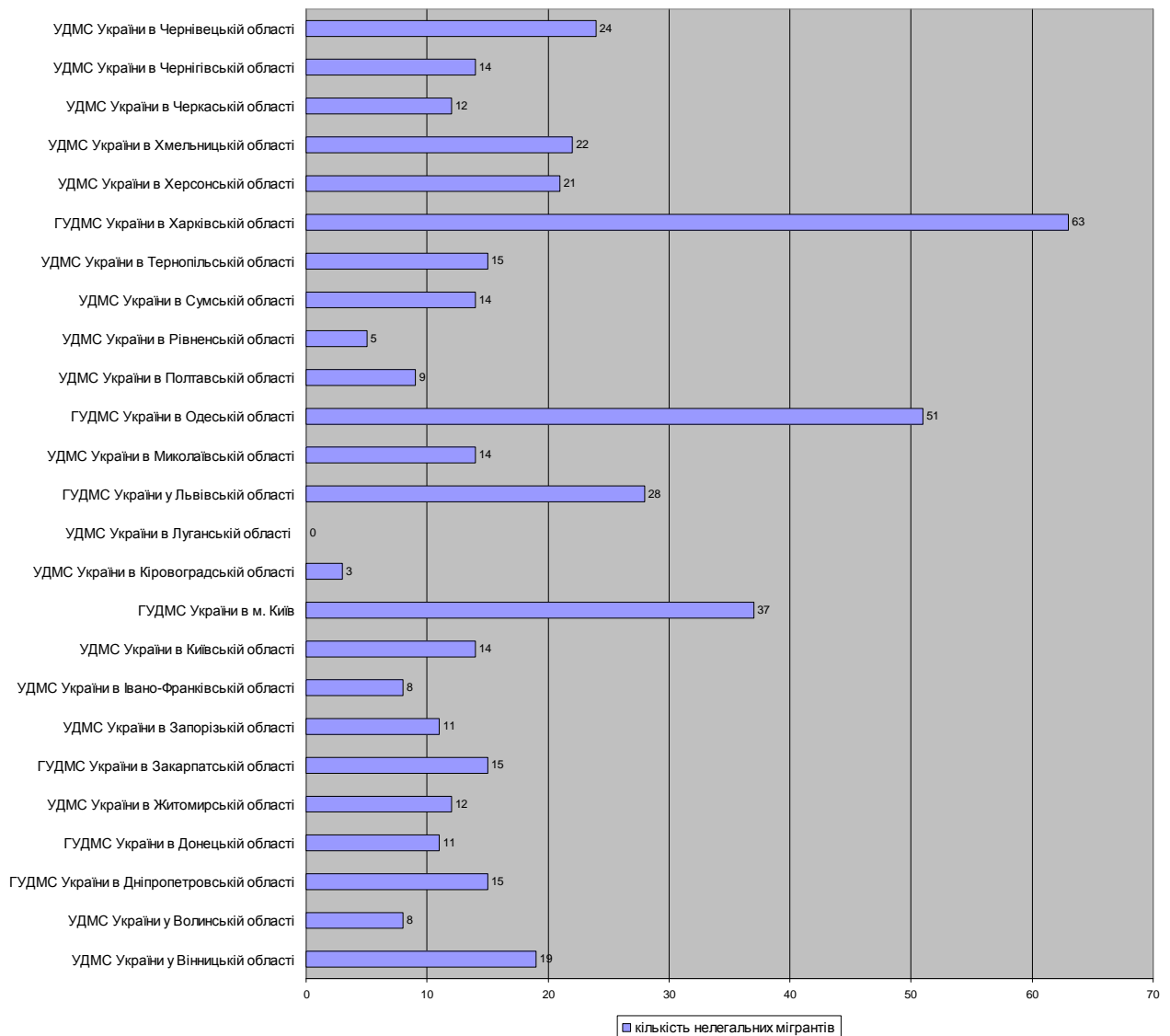
Ще одного порушника, за інформацією українських прикордонників, затримали молдовські правоохоронці. Особу, яка рухалася вздовж залізничної колії у напрямку Джурджулешт (МД), українські прикордонники виявили за допомогою технічних засобів. Вже за півгодини молдовські прикордонники затримали, зі слів, громадянку України, яка не мала при собі жодних документів та все ж намагалася потрапити до сусідньої країни.

Станом на 11.02.2016 органами ДМС виявлено 445 нелегальних мігрантів, у тому числі 92 – впродовж минулого тижня. Детальна інформація щодо географії виявлення нелегальних мігрантів органами ДМС наведена у малюнку 8.

Також органами ДМС впродовж минулого тижня виявлено 375 іноземців та осіб без громадянства, які порушили правила перебування в Україні.

Наразі головним фактором відсутності масового напливу нелегальних мігрантів з країн Африки та Азії в Україну є настання несприятливих кліматичних умов, незручне географічне розташування по відношенню до основних шляхів міграції у ЄС, наявність військового конфлікту на Сході України та невпинне зниження прожиткового рівня населення України.

Географія виявлення нелегальних мігрантів органами ДМС станом на 11.02.2016

Мал. 8. – Географія виявлених органами ДМС нелегальних мігрантів станом на 11.02.2016

Короткостроковий прогноз: враховуючи зниження напруги у районах проведення АТО, погіршення кліматичних умов та наростання спротиву мігрантам у країнах-членах ЄС, ризик збільшення фактів незаконного проникнення іноземців на територію України є насторожуючим.

2.3. У сфері надання притулку

Ризик зростання звернень громадян, у країнах походження яких відбуваються дії, що перешкоджають нормальному проживанню людей, із заявою про визнання біженцем або особою, яка потребує захисту.

Впродовж 2015 року за отриманням статусу притулку в Україні звернулися 1 433 осіб, що на 260 осіб більше, ніж за 2014 рік. Найбільша кількість шукачів притулку в Україні у 2015 році були вихідцями з Афганістану – 607, Сирії – 136, Сомалі – 111 та Росії – 86.

У поточному році, станом на 11.02.2016, органами ДМС прийнято 5 рішень відносно осіб, які звернулися за притулком в Україні, щодо наданням статусу осіб, які потребують додаткового захисту.

Натомість впродовж усього 2015 року ДМС прийнято 920 рішень стосовно шукачів притулку, з яких про визнання біженцем – 49 рішень, про визнання особою, яка потребує додаткового захисту – 118 рішень, про відмову у наданні захисту – 599 рішень та про втрату/позбавлення/скасування статусу особи, якій надано притулок – 154 рішення.

З огляду на те, що у країнах походження шукачів притулку в Україні тривають активні бойові дії, і те, що держави-члени ЄС закривають власні кордони для нелегальних мігрантів з країн Північної Африки та Близького Сходу, в Україну у будь-який момент може хлинути потік мігрантів, утому числі тих, що прямують до держав-членів ЄС.

Короткостроковий прогноз: враховуючи наявність триваючих військових конфліктів у країнах Близького Сходу і Північної Африки, зростання проблем з продовольством у країнах міграційного ризику та наростання спротиву мігрантам у державах-членах ЄС, рівень збільшення потоків шукачів захисту в Україні наразі є насторожуючим.

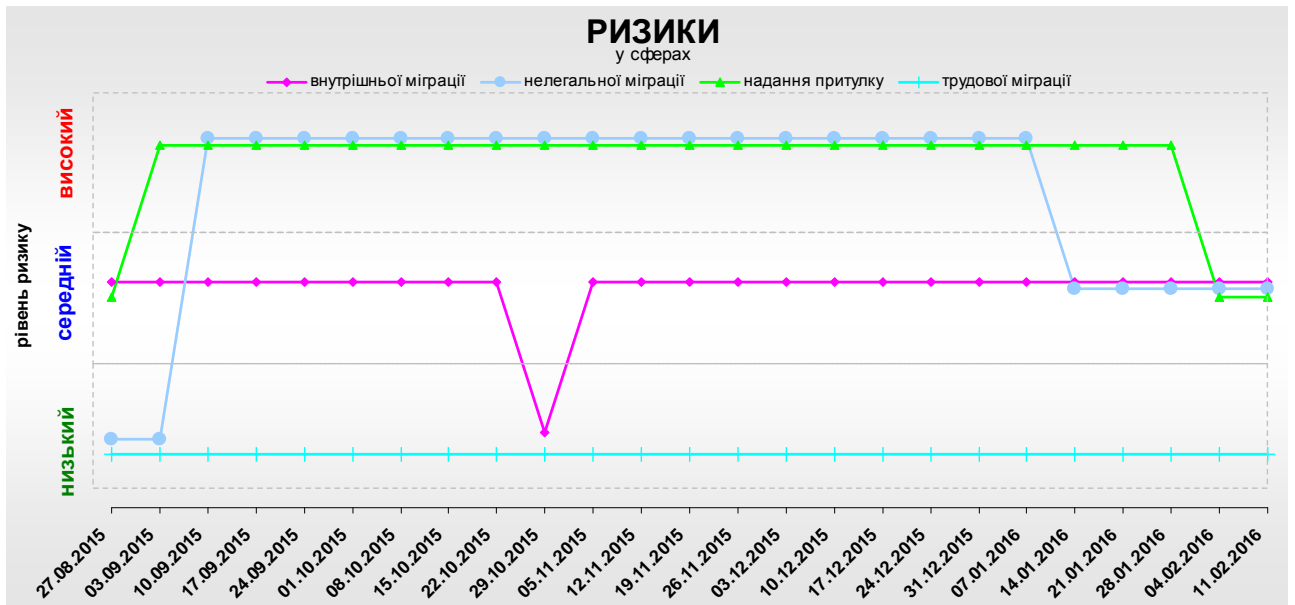
2.4. У сфері трудової міграції

Ризик необґрунтованого зростання обсягів трудової міграції в Україні та негативного впливу трудових мігрантів на ринок праці в Україні.

Згідно з експертним консенсус-прогнозом, який підготувало агентство Bloomberg, ВВП України в 2016 році зросте на 1,2% після падіння на 13% у 2015 році.

Рівень інфляції за січень 2016 року становив 100,9 %.

Короткостроковий прогноз: враховуючи викладене та події на Сході України, наявність значних ризик необґрунтованого зростання обсягів трудової міграції в Україні та негативний вплив трудових мігрантів на ринок праці в Україні наразі є допустимий.

Мал. 9. – Динаміка значень показників міграційних ризиків, які впливають на міграційну ситуацію в Україні.